

Raadsvoorstel

Burgemeester en wethouders

Jaargang	:	2022
Zaaknummer	:	2997820
Datum	:	4 oktober 2022
Onderwerp	:	Besluitvorming eerste anderhalf uur gratis parkeren parkeergarages Alphen aan den Rijn.

Voorstel:

1. de eerste anderhalf uur parkeren in de gemeentelijke parkeergarages in het centrum (Castellum, Aarhof, parkeerdak Hoogvliet en parkeerterrein Bospark) gratis te maken per 25 november 2022;
2. Bij de midterm review 2025 van het Uitvoeringsprogramma 2022–2026 het onderdeel “gratis parkeren” in heroverweging te nemen en hierbij de gemaakte afspraken met VOA en Stichting Centrummanagement in ogenschouw nemen waarbij het uitgangspunt is om met ingang van 2026 een sluitende businesscase op gratis parkeren te realiseren waarbij de inzet vanuit het begrotingsresultaat niet meer nodig is.
3. het straattarief per 25 november 2022 in het centrum verhogen naar € 2,50 per uur en hiertoe de eerste wijziging Verordening parkeerbelastingen 2022 vast te stellen;
4. het tarief van parkeergarages na 1,5 uur per 1 januari te verhogen van € 1,80 naar € 2,50 per uur en dit te verwerken in het Uitvoeringsbesluit privaatrechtelijk parkeren Alphen aan den Rijn;
5. de reguleringstijden te wijzigen naar maandag t/m zaterdag van 9.00–21.00 uur en hiertoe de eerste wijziging Verordening parkeerbelastingen 2022 vast te stellen;
6. De financiële consequenties voor boekjaar 2022 groot € 310.887 te dekken vanuit het begrotingssaldo 2022 en deze te verwerken bij de Najaarsnota 2022;
7. De volgende financiële consequenties als aparte wijziging op de Begroting 2023 voor de jaren 2023 tot en met 2025 te verwerken:
 - a. De opbrengsten garageparkeren worden met € 1.100.000 structureel afgeraamd.
 - b. De opbrengsten straatparkeren (tariefsverhoging) worden met € 343.000 structureel bijgeraamd (optie 1).
 - c. De opbrengsten voor garageparkeren worden met € 58.386 structureel bijgeraamd (optie 2).
 - d. De opbrengsten straatparkeren (extra opbrengst venstertijden) worden met € 140.400 structureel bijgeraamd (optie 3).
 - e. De (nog te ontvangen) opbrengst van de projectontwikkelaar ad € 1.300.000 wordt bij ontvangst gedoteerd aan de Egalisatiereserve Parkeren.
 - f. Vanaf 2024, of zoveel eerder wanneer de nieuwe uitbreiding parkeergarage Aarhof wordt opgeleverd, wordt gedurende 30 jaar in gelijke delen een jaarlijkse onttrekking van € 43.333 aan de parkeerexploitatie toegevoegd ter dekking van het exploitatietekort van de parkeerexploitatie.

- g. De opbrengsten voortvloeiend vanuit de door VOA en Stichting Centrummanagement op te stellen Biz ad € 200.000 structureel bij te ramen.
 - h. Het jaarlijks verwacht exploitatietekort van de PEX van € 489.714 in 2023 oplopend naar € 636.714 in 2024 en 2025 te dekken vanuit het begrotingsresultaat van die jaren.
8. Wanneer de voorgenomen Biz parkeren in Q1 2023 niet wordt aangegaan het gratis parkeren per direct te stoppen.

Publiekssamenvatting

VOA, Stichting Centrummanagement en gemeente zijn al lange tijd in gesprek over het invoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren in de gemeentelijke parkeergarages in het centrum (Castellum, Aarhof, parkeerdak Hoogvliet en parkeerterrein Bospark). Onderzocht is op welke wijze de gederfde inkomsten gedekt kunnen worden. In januari 2022 is door de raad de motie gratis parkeren in het centrum aangenomen. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan deze motie. Onder andere is bekeken of een Bedrijfs Investerings Zone (Biz) voor een periode van 5 jaar opgezet kan worden welke kan worden ingezet voor een gedeeltelijke dekking van de door de gemeente gederfde inkomsten en welke beleidswijzigingen mogelijk en haalbaar zijn om extra inkomsten te genereren. Om het gratis parkeren in de eerste anderhalf uur mogelijk te maken wordt voorgesteld voor verschillende onderdelen het betaald parkeren in Alphen aan den Rijn te verhogen. Zo wordt parkeren op straat verhoogd van € 1,90 per uur naar € 2,50 per uur. Ook wordt het tarief in de parkeergarages na 90 minuten verhoogd naar € 2,50 per uur. Daarnaast worden de betaalvenstertijden verruimd naar 21.00 uur. De ondernemers in het centrum dragen middels een Biz een bedrag van € 200.000,- bij om het exploitatieverlies van ca. € 1,3 miljoen gedeeltelijk te kunnen opvangen. Daarnaast doet de ontwikkelaar van winkelcentrum Aarhof, SB Realestate, een bijdrage.

Inleiding

Al enkele jaren wordt door de centrum-ondernemers de wens geuit om gratis parkeren aan te bieden in het centrum van Alphen aan den Rijn. Over deze wens is meerdere malen met vertegenwoordigers van ondernemers, zijnde de VOA en Stichting Centrummanagement, gesproken en in 2017 heeft hierover besluitvorming plaatsgevonden. In de raad van oktober 2017 is een motie verworpen om een proef te doen met gratis parkeren en is een motie aangenomen om een aantal maatregelen door te voeren (zoals betalen per minuut) om een verblijf in het centrum aantrekkelijker te maken.

Onder ondernemers blijft de wens bestaan om het parkeren in het centrum voor de eerste anderhalf uur gratis te maken. De Vereniging Ondernemingen Alphen aan den Rijn (VOA) heeft mede namens Stichting Centrummanagement in november 2020 een brief gestuurd met het verzoek het parkeren in de gemeentelijke parkeergarages in het centrum de eerste anderhalf uur gratis te maken, dit na meerdere uitvoerige verkennende gesprekken met de wethouders Economische Zaken, Parkeren en Financien. Een voorstel hiertoe is in december 2021 door de raad niet aangenomen. In januari 2022 is door de raad een motie aangenomen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Met het doorvoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren in parkeergarages wordt beoogd het centrumbezoek en een langer verblijf in het centrum aantrekkelijker te maken. Een langer verblijf draagt bij aan het verlevendigen van het centrum en zorgt voor meer besteding bij de lokale ondernemers. Het gratis parkeren in de eerste anderhalf uur draagt ook bij aan de gastvrijheid voor een bezoek aan het gemeentehuis.

Kader

Gemeentewet, Burgerlijk Wetboek, BBV, Wet Markt & Overheid, Regeling privaatrechtelijk parkeren Alphen aan den Rijn.

Argumenten & Motie

VOA en Stichting Centrummanagement geven in hun verzoek aan te constateren dat “gratis” parkeren een onderdeel is van een succesvolle missie het centrum toekomstbestendig te maken. Daarnaast zorgt het er voor dat centrumbezoekers vooral in de garages gaan parkeren en daarmee de omliggende woonstraten minder zullen belasten wat leidt tot een betere leefomgeving en verkeersveiligheid doordat er geen zoekverkeer is naar een vrije parkeerplaats en minder uitstoot.

Daarnaast wordt door het deels aanbieden van gratis parkeren in het centrum een gelijk speelveld gecreëerd binnen Alphen aan den Rijn. In alle winkelgebieden wordt namelijk gratis parkeren aangeboden. Ook in omliggende (winkel)steden/ gebieden wordt gratis parkeren aangeboden zoals Zoetermeer, Mall of the Netherlands Leidschendam en Hoofddorp.

Ook voor de gemeente staat voorop dat het centrum aantrekkelijker moet worden. Er wordt geïnvesteerd in een aantrekkelijke openbare ruimte door herinrichting en vergroening. Gratis parkeren kan daarbij ook een bijdrage leveren aan een positieve beleving van het centrumbezoek.

In de (vorige) raadsperiode, in januari 2022, is een motie aangenomen over dit onderwerp. Zowel het college als VOA en Stichting Centrummanagement hebben de intentie om een succes te maken van het invoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren in gemeentelijke parkeergarages in het centrum van Alphen aan den Rijn. Omdat de gemeente de komende jaren veel inhoudelijke uitdagingen op zich afkomen en de meerjarenbegroting vanaf 2026 een sterk aflopend begrotingsbeeld vertoont, stellen wij voor om bij de midterm review 2025 van het Uitvoeringsprogramma 2022–2026 het onderdeel “gratis parkeren” in heroverweging te nemen en hierbij de gemaakte afspraken met VOA en Stichting Centrummanagement in ogenschouw nemen waarbij de inzet is om in 2026 te komen tot een sluitende businesscase.

Inkomstenderving:

Uit de kengetallen van de parkeersystemen blijkt dat de gemiddelde parkeertijd van de centrumbezoeker ruim 1 uur is. Bij het doorvoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren in de parkeergarages is het gevolg dat een groot deel van de inkomsten wegvallen. Bovendien zal een verschuiving plaatsvinden van straatparkeren naar de garages waardoor de inkomsten uit straatparkeren ook zullen dalen. De te verwachten inkomstenderving is becijferd op circa € 1,1 miljoen structureel per jaar (exclusief nieuwe uitbreiding parkeergarage Aarhof). Met de VOA en Stichting Centrummanagement is verkend op welke wijze dit (gedeeltelijk) gecompenseerd kan worden, zoals ook volgt uit de motie.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de verwachte inkomstenderving een inschatting is; deze zou gunstiger uit kunnen pakken als kort parkeerders op straat blijven parkeren en lang parkeerders sneller naar de parkeergarages gaan, waardoor uiteindelijk ook daar na anderhalf uur opbrengsten ontstaan. Anderzijds kan dit ook ongunstiger uitpakken als ook kort parkeerders massaal in de garages gaan staan en binnen anderhalf uur vertrekken.

Biz parkeren

Uit de gesprekken met VOA en Stichting Centrummanagement is gebleken dat het instellen van een speciale BedrijfsInvesteringsZone (BIZ) Parkeren voor een periode van 5 jaar haalbaar is. Bij een Biz worden ondernemers in een bepaald gebied jaarlijks aangeslagen voor een bedrag (afhankelijk van de maatstaf). Dit bedrag komt ten goede aan het doel waarvoor de Biz is ingesteld. In dit geval als bijdrage aan het invoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren. Hierbij wordt verwacht dat een bijdrage van € 200.000 per jaar opgehaald kan worden. Hierbij moet opgemerkt worden dat er altijd een zekere mate van onzekerheid is of deze inkomsten volledig kunnen worden gegenereerd, bijvoorbeeld vanwege leegstand, verbouwing, enz. Uit ervaring blijkt ook dat niet alle ondernemers de Biz betalen waardoor de inkomsten niet volledig 100% zijn gegarandeerd. Hoewel de bijdrage niet vrijblijvend is, is de vraag of er daadwerkelijk tot invordering wordt overgegaan als er niet betaald wordt. Dit betekent dus dat de gemeente jaarlijks kan worden geconfronteerd met een extra exploitatietekort. Stichting Centrummanagement en VOA hebben aangegeven dat de gemeente in dat geval tot invordering moet overgaan, of het risico moet dragen omdat het anders lastig zal worden Biz bestuurders te vinden aangezien deze hoofdelijk aansprakelijk zijn. De Biz parkeren moet nog opgezet worden en in stemming worden gebracht. Er bestaat een kans, zeker in deze onzekere crisistijd, dat de Biz niet wordt aangenomen. In dat geval vervalt een substantieel deel van de dekking en zal het gratis parkeren worden teruggedraaid.

Een Biz verordening heeft een looptijd van maximaal 5 jaar hetgeen een risico vormt voor de continuïteit van deze beslissing. Een Biz-looptijd van 3 jaar zou ook mogelijk zijn, maar wordt niet voorgesteld. Dit hangt samen met de voorwaarden die wettelijk voor een Biz gelden, bijvoorbeeld het (opnieuw) moeten organiseren van een draagvlakmeting en het opnieuw opstellen van een verordening en uitvoeringsovereenkomst na die periode voor wederom een periode van maximaal vijf jaar. Gezien deze unieke situatie kan in de BIZ-uitvoeringsovereenkomst tussen de VOC/ CVCA/ Centrummanagement worden opgenomen dat indien na 3 jaar de pilot stopt het aan het in te stellen Biz bestuur om door te gaan met de BIZ voor de resterende 2 jaar. De middelen uit deze BIZ zouden dan anders ingezet kunnen worden door de BIZ-organisaties, met als voorwaarde het algemene belang van een levendig en vitaal centrum. Hiervoor is dan wel een meerderheid binnen de stemgerechtigden nodig.

Draaiknoppen:

Verder is onderzocht welke maatregelen binnen de parkeerexploitatie zelf genomen kunnen worden om de te verwachte inkomstenderving (deels) te compenseren. Hierbij is gekeken aan welke “knoppen er gedraaid kunnen worden”. Dit zijn:

1. Tarieven
2. Tijdvak
3. Efficiency
4. Vergunningen

1. Tarieven:

Straattarieven:

Het tarief voor straatparkeren is nu € 1,90 per uur, met een maximum van € 9,50 per dag (5x uurtarief). De parkeerder betaalt per minuut. Met dit tarief staat Alphen aan den Rijn stevast in de top 3 van goedkoopste 100.000+ gemeenten met betaald parkeren. Met het doorvoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren in de parkeergarages is het verdedigbaar het straattarief te laten stijgen. Immers, men kan goedkoper in de garages parkeren. Door het tarief te laten stijgen

worden de inkomsten deels verhoogd en centrumbezoekers gestimuleerd in de parkeergarages en parkeerterreinen te parkeren. Dit draagt bij aan het streven naar een hogere bezettingsgraad van de garages.

In het volgende schema is weergegeven welke tarieven in omliggende gemeenten gehanteerd worden.

	Binnenstad	Ring	P-garage
Alphen	€ 1,90	nvt	€ 1,80
Leiden	€ 3,50	€ 2,80	€ 2,40
Gouda	€ 4,00	€ 2,00	€ 2,00
Woerden	€ 2,50 (max 1u)	€ 2,00 (max 2u of 3u)	€ 2,00
Zoetermeer	€ 2,50	€ 2,50	2u gratis, daarna € 1,90
Hoofddorp	1e 30min € 0,10 Eerstvolgende uur € 3,00 2e uur € 4,50 Dan steeds oplopend	1e uur € 0,75 2e uur € 1,20 3e + 4e uur € 1,80 Dan steeds oplopend	1e 2 uur € 2,50 Daarna € 2,50

Voorgesteld wordt het tarief voor straatparkeren te verhogen. Het eerste anderhalf uur gratis parkeren in garages zal tot een verdrijving zorgen van straat naar garages. Dit effect wordt groter naar mate het tarief op straat hoger wordt. De te verwachten extra inkomsten zijn bij de volgende straattarieven als volgt:

€ 1,90	€ 10.000 -/-
€ 2,00	€ 55.000
€ 2,10	€ 111.000
€ 2,20	€ 177.000
€ 2,30	€ 232.000
€ 2,40	€ 288.000
€ 2,50	€ 343.000

Ook na verhoging van het straattarief hanteert Alphen aan den Rijn ten opzichte van de omliggende gemeenten nog steeds gunstige tarieven.

2. Garagetarief:

Het tarief in de parkeergarages is nu € 1,80 (betalen per minuut). In de in januari 2022 aangenomen motie wordt als dekkingsoptie mede voorgesteld de tarieven na de eerste anderhalf uur te verhogen naar € 2,50 per uur.

Kern van het parkeerbeleid is dat garagetarieven lager zijn dan de straattarieven. Hiermee worden parkeerders gestimuleerd vooral in de garages te parkeren in plaats van op straat. Beoogd wordt de parkeerplaatsen op straat vooral voor bewoners beschikbaar te houden. Daarnaast draagt dit bij aan een betere leefbaarheid (minder uitstoot van zoekend verkeer) en verkeersveiligheid (zoekend verkeer let minder op ander verkeer). Het instellen van de eerste anderhalf uur gratis parkeren achter in de parkeergarages zal daaraan zeker bijdragen.

Met het instellen van de eerste anderhalf uur gratis parkeren wordt vooral beoogd het bezoeken van het centrum aantrekkelijker te maken. Er wordt ingezet om het verblijven in het centrum

aantrekkelijker te maken (vergroenen). Een tarief van € 2,50 (na de eerste gratis anderhalf uur) kan er toe bijdragen dat bezoekers niet langer dan (ongeveer) anderhalf uur parkeren.

Het verhogen van het tarief naar € 2,50 zorgt naar verwachting voor € 58.000 aan extra inkomsten.

Tijdvak

Het betaald parkeren is nu van maandag t/m donderdag en zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur en op vrijdag van 9.00 tot 21.00 uur. Nu in het centrum het aandeel horeca flink is toegenomen, is ook een verschuiving van de parkeerbehoefte zichtbaar. Er komen geregeld klachten binnen van bewoners uit de omgeving Raadhuisstraat/Hofzichtstraat en Hoflaan/Julianastraat dat er geen parkeerplaats in de omgeving beschikbaar is vanwege het vele horecabezzoek dat er geparkeerd staat. Ook vanuit ondernemers zijn signalen ontvangen om de “druk” van betaald parkeren gelijk te verdelen over reguliere winkels en horeca.

VOA en Stichting Centrummanagement steunen een uitbreiding van de reguleringsstijden naar 20.00u. In het voorliggende voorstel wordt voorgesteld dit te wijzigen naar 21.00 uur. Hiermee wordt namelijk de gehele week (uitgezonderd zondag) gelijk gesteld aan de vrijdagavond. Dat is voor de parkeerders duidelijker. Bovendien zal veel avondhoreca pas later op de avond bezocht worden en wordt hiermee gestuurd op het beschikbaar houden van schaarse parkeerruimte voor bewoners. Bovendien kunnen horecabezoekers ook profiteren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren.

Voorgesteld wordt het tijdvak aan te passen. De te verwachten extra inkomsten op jaarbasis bij een uurtarief van € 1,90 zijn bij de volgende tijdvakken als volgt:

Tijdstip	Tarief € 1,90	Tarief € 2,50
19.00 uur	€ 60.000	€ 70.000
20.00 uur	€ 100.400	€ 110.400
21.00 uur	€ 130.400	€ 140.400

Bij een uurtarief van € 2,50 in combinatie met de eerste anderhalf uur gratis in de garages wordt een zodanig verdrijvingseffect naar de garages verwacht, dat de verwachte extra inkomsten bij een wijziging naar 21.00 uur € 140.400 bedragen.

3. Efficiency

Met name in de handhaving is efficiency winst te behalen. Tot het voorjaar 2021 werd de scanauto opgevolgd door handhavers die bij geconstateerde overtreders vaststellen of sprake is van gehandicaptenparkeerkaarten of dat het gaat om bijvoorbeeld laden en lossen. Inmiddels is de digitaliseringsgraad van gehandicaptenparkeerkaarthouders vergroot. Er wordt al gebruik gemaakt van de GPK app en sinds 1 juli 2021 is de gratis gehandicaptenparkeervergunning geïntroduceerd. Samen met ruim 30 andere gemeenten wordt gewerkt aan één digitale vergunning en app die in al deze gemeenten geldig is.

Met deze stap zijn de handhavers overgaan op “deskforce” handhaven. Zij beoordelen achter het bureau de beelden van de scanauto. Dit zorgt er voor dat zij efficiënter kunnen worden ingezet. De uitbreiding van de reguleringsstijden kan daardoor opgevangen worden zonder extra handhavingscapaciteit.

4. Vergunningen

De tarieven voor parkeervergunningen zijn in 2018 nog gewijzigd. Derhalve is het niet wenselijk ten behoeve van dit voorstel de tarieven te wijzigen, maar dit te betrekken bij de besluitvorming rondom het bewonersparkeren in het centrum in 2023. Omdat de gereduceerde tarieven die bij de digitale bezoekersregeling worden betaald zijn gekoppeld aan het straattarief vindt hierin wel een wijziging plaats. Deze tarieven stijgen procentueel gelijk mee met het straattarief.

Wet Markt & Overheid

Het garageparkeren is geen overheidstaak. De commerciële markt biedt immers ook garageparkeren aan. Dit ligt anders bij straatparkeren waarbij alleen de overheid op grond van de Gemeentewet parkeerbelasting kan heffen op de openbare weg. In het verleden zijn verkennende gesprekken gevoerd met commerciële partijen of er belangstelling is de gemeentelijke parkeergarages over te nemen, maar hiervoor is geen belangstelling.

De tarieven in de garages zijn lager dan normaal gesproken nodig is om de exploitatie te dekken. Het exploitatietekort wordt gedekt uit de inkomsten uit straatparkeren en algemene middelen als de totale Parkeerexploitatie met een verlies sluit. De gemeente heeft voornamelijk een belang om een goed reguleringseffect te bereiken terwijl de markt een commercieel belang heeft. Dit is in strijd met de Mededingingswet. Om die reden is garageparkeren door de raad in 2014 op grond van de Wet Markt en Overheid aangewezen als een activiteit, plaatsvindend in het algemeen belang.

Enkele jaren geleden is er een uitspraak gedaan in een gerechtelijke procedure die door Q-park was aangespannen tegen de Gemeente Veenendaal. Gemeente Veenendaal bood op zaterdagen gratis parkeren in haar parkeergarages aan wat door Q-park als oneerlijke concurrentie werd gezien. Het verlies aan inkomsten werd door Gemeente Veenendaal gecompenseerd met inkomsten uit het straatparkeren. De uitspraak komt er op neer dat voor parkeergarages kostendekkende tarieven moeten worden gehanteerd om oneerlijke concurrentie te voorkomen. Verder mogen de inkomsten uit straatparkeren niet gebruikt worden om de verliezen op garageparkeren te dekken.

De Alphense parkeermarkt kent diverse garages/terreinen:

- P&R terrein in eigendom van NS en in beheer bij Q-park,
- parkeergarage bij winkelcentrum De Baronie in eigendom en beheer bij Green Real Estate
- parkeergarage bij winkelcentrum De Atlas in eigendom en beheer bij Hoogvliet
- parkeergarage bij winkelcentrum Ridderhof in eigendom van de gemeente en in beheer bij de VvE Ridderhof

In de garages bij winkelcentra De Atlas en Ridderhof is sprake van gratis parkeren. De exploitatielasten worden dus op andere wijze gedekt dan uit inkomsten uit betaald parkeren. Zij zullen dus geen negatieve gevolgen ervaren in de exploitatie van de garages als de eerste anderhalf uur parkeren in de centrumgarages gratis wordt. Het parkeren in parkeergarage De Baronie is de eerste anderhalf uur gratis. Dit wordt bekostigd via huurpenningen van aldaar gevestigde ondernemers. Hiermee is het niet te verwachten dat de exploitatie van die parkeergarage negatief wordt beïnvloed. Immers, als er minder auto's parkeren omdat gekozen wordt voor een centrumbezoek, zal dit niet leiden tot minder parkeerinkomsten. Het P&R terrein van NS, in beheer bij Q-park, richt zich op reizigers in het openbaar vervoer. De locatie heeft geen functie voor centrumbezoekers. Het zal er ook niet toe leiden dat reizigers in een gemeentelijke garage gaan staan, omdat zij niet geholpen zijn bij anderhalf uur gratis parkeren. Om die reden is het niet te verwachten dat er negatieve effecten zullen zijn voor de exploitatie van het P&R terrein.

Gezien het voorstaande zijn wij van oordeel dat het doorvoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren niet leidt tot een strijdigheid met de Mededingingswet nu de markt voor garageparkeren in het centrum van Alphen aan den Rijn zodanig in elkaar steekt dat het niet zal leiden tot oneerlijke concurrentie. Of deze stelling stand houdt bij een rechtelijke toets is niet zeker.

Samenvatting optionele beleidskeuzes

De hierboven geschetste opties kunnen schematisch als volgt worden weergegeven. Voor het jaar 2022 is een bedrag berekend vanaf 1 oktober 2022.

Optionele aanvullende beleidskeuzes	2022	2023	2024	2025
OPTIE 1 Verhoging tarief straatparkeren naar 2,50 per uur (31%)	85.750	343.000	343.000	343.000
OPTIE 2 Garageparkeren na 90min 2,50 per uur (39% verhoging verhoging)	14.596	58.386	58.386	58.386
OPTIE 3 Straatparkeren verruimen betaalvenster tm 20.00 / 21.00	32.600	140.400	140.400	140.400
SUB - Aanvullende opbrengsten	132.946	541.786	541.786	541.786

Duurzaamheid

De voorstellen hebben zowel positieve als negatieve effecten op het gebied van duurzaamheid. Met de eerste anderhalf uur gratis parkeren in de parkeergarages wordt beoogd meer centrumbezoek te genereren. De bezoekers gaan met de auto naar het centrum komen. Dit leidt tot meer rijbewegingen naar het centrum wat niet bijdraagt aan duurzaamheid. Dit wordt (deels) gecompenseerd omdat die rijbewegingen anders richting andere winkelcentra zouden worden gemaakt. En als winkelend publiek er voor kiest niet naar winkelcentra in andere gemeenten te rijden heeft dit zelfs een gunstig effect. Nog steeds zal de aandacht ook liggen bij goede stallingsvoorzieningen voor fietsers om inwoners te stimuleren op de fiets naar het centrum te komen. In samenwerking met Stichting Centrummanagement wordt gezamenlijk met centrumondernemers extra aandacht besteed aan het gebruik van de bewaakte fietsenstallingen.

Als autogebruikers kiezen voor de parkeergarage dan voorkomt dit zoekverkeer in de woonstraten. Dit zorgt weer voor minder uitstoot en een leefbaardere woonomgeving. Dit draagt bij aan het besluit tot het instellen van een milieuzone in het centrum van Alphen aan den Rijn. Bovendien is een zoekende automobilist minder oplettend op ander verkeer en dus verkeersgevaarlijker. De verkeersveiligheid wordt dus ook verbeterd als automobilisten voor de parkeergarage kiezen.

Participatie

Zoals vermeld is uitvoerig gesproken met vertegenwoordigers van VOA en Stichting Centrummanagement over het invoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren en de dekkingsmogelijkheden voor de gederfde inkomsten die voortvloeien uit de invoering van de eerste anderhalf uur gratis parkeren. Deze partijen staan achter dit voorstel, met dien verstande dat zij het gratis parkeren definitief (meerjarig) ingevoerd wensen.

Financiële consequenties

De hierboven geschetste ontwikkelingen en opties kunnen schematisch als volgt worden weergegeven. Voor het jaar 2022 is een bedrag berekend vanaf 1 oktober 2022.

Financiële consequenties 1,5 uur gratis parkeren

	S/ i	2022	2023	2024	2025
Verwacht exploitatietekort garageparkeren	S	-400.000	-1.100.000	-1.100.000	-1.100.000
Niet realiseren kortparkeren Aartorens	S			-147.000	-147.000
Inflatiecorrectie op kostenpositie PEX	S	-43.833	-131.500	-131.500	-131.500
SUB - Niet gerealiseerde opbrengsten	S	-443.833	-1.231.500	-1.378.500	-1.378.500

Optionele aanvullende beleidskeuzes		2022	2023	2024	2025
OPTIE 1 Verhoging tarief straatparkeren naar 2,50 per uur (31%)	S	85.750	343.000	343.000	343.000
OPTIE 2 Garageparkeren na 90min 2,50 per uur (39% verhoging verhoging)	S	14.596	58.386	58.386	58.386
OPTIE 3 Straatparkeren verruimen betaalvenster tm 20.00 / 21.00	S	32.600	140.400	140.400	140.400
SUB - Aanvullende opbrengsten	S	132.946	541.786	541.786	541.786

TOTALEN		2022	2023	2024	2025
SUB - Niet gerealiseerde opbrengsten	S	-443.833	-1.231.500	-1.378.500	-1.378.500
SUB - Aanvullende opbrengsten	S	132.946	541.786	541.786	541.786
NOG TE DEKKEN	S	-310.887	-689.714	-836.714	-836.714

Voorstel VOA - BIZ-parkeren	S		200.000	200.000	200.000
Dekkingsvoorstellen VOA	S	0	200.000	200.000	200.000

Nog resterend	S	-310.887	-489.714	-636.714	-636.714
----------------------	----------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Aanvullende opbrengsten		2022	2023	2024	2025
Bijdrage ontwikkelaar Aartorens	i			43.333	43.333
SUB- aanvullende opbrengsten	i	0	0	43.333	43.333

Bijdrage SB Real Estate:

SB Real Estate is bereid een eenmalig bedrag van € 1,3 miljoen ter beschikking te stellen voor het invoeren van de eerste anderhalf uur gratis parkeren. Zij hebben aangegeven deze bijdrage te relateren aan een BIZ-belasting en doen deze bijdrage als de werkzaamheden aan winkelcentrum Aarhof starten. Deze bijdrage mag volgens de aangescherpte richtlijnen van onze toezichthouder niet als structurele dekkingsbron worden aangemerkt en is daarom afzonderlijk inzichtelijk gemaakt.

Tijdelijk ten laste van begrotingsresultaat in 2023, 2024 en 2025

Voorgesteld wordt om een intensivering van beleid tijdelijk, in dit geval gedurende de eerste 3 jaren ten laste van het structurele begrotingsresultaat te brengen en daarna te evalueren. Voorwaarde is dat er goede afspraken gemaakt moeten worden met VOA en Stichting Centrummanagement over de criteria wanneer het doorvoeren van de eerste anderhalf uur gratis succesvol is en hoe de dekking na het jaar 2025 vorm zal moeten krijgen. Uitgangspunt is om met ingang van 2026 een sluitende businesscase op parkeren te realiseren waarbij de inzet vanuit het begrotingsresultaat niet meer nodig is.

Geen financiële dekking na 2025

Gemeenten in Nederland staan aan de vooravond van diverse financiële ingrijpende wijzigingen, waarvan de gevolgen nog niet helder zijn. Na twee jaren corona, waarin we de kwetsbaarheid, maar ook de veerkracht van de samenleving hebben mogen meemaken, hebben we nog steeds te maken met de nodige onrust en onvoorspelbaarheden in de wereld en is de vluchtelingencrisis actueel. Dit alles brengt de nodige financiële onzekerheden, voor ons als lokale overheid, maar ook voor onze inwoners. We zijn ons hier terdege van bewust, proberen daar waar mogelijk te anticiperen en de risico's goed in beeld te brengen. Niet alles is te voorzien en al helemaal niet te berekenen. Zo is er

in augustus 2022 sprake van een inflatie van 12%, stijgen de energieprijzen tot ongekeende hoogten en is er enorme schaarste op gebied van personeel en materialen. En het is niet te voorspellen hoe dit alles zich de komende tijd gaat ontwikkelen. Om die reden wordt een evaluatiemoment van het Uitvoeringsprogramma voorgesteld en zal “gratis parkeren” dan opnieuw onderdeel van gesprek zijn.

Opties voor mogelijke overige dekkingsbronnen

Er zijn ook andere dekkingsmogelijkheden dan de begrotingsruimte. Deze zijn hieronder weergegeven. Het college kiest hier niet voor.

– Verhoging OZB-niet woningen

Een alternatieve vorm van financiële dekking ten opzichte van het begrotingsresultaat zou het verhogen van de WOZ-niet woningen zijn. Deze belasting kan structureel worden verhoogd, waardoor in tegenstelling tot het huidige voorstel, er met ingang van 2023 structurele opbrengsten kunnen worden gegenereerd ter dekking van gratis parkeren in de gemeentelijke parkeergarages.

De Wet Onroerend Zaakbelasting is een generieke belasting die niet in deelgebieden kan worden opgelegd. Dat betekent dat een dergelijke belastingverhoging aan alle WOZnw-eigenaren en –gebruikers wordt opgelegd. Om een beeld van de verhoudingen en impact te krijgen tussen de winkeliers in het centrumgebied en overige ontvangers van de voorgenomen belastingverhoging, kan de volgende tabel worden gebruikt.

	2024	Verhouding ten opzichte van totaal te dekken bedrag
Nog resterend te dekken bedrag	€ -1.378.500	100%
Bijdrage winkeliers via BIZ	€ 200.000	15%
Bijdrage ontwikkelaar Aartorens	€ -	
EXTRA WOZ-nw (6% tov totaal)	€ 38.203	3%
Subtotaal - bijdragen van winkeliers	€ 238.203	17%
OPTIE 1 Verhoging tarief straatparkeren naar 2,50 per uur (+31%)	€ 343.000	25%
OPTIE 2 Garageparkeren na 90min 2,50 per uur (+39%)	€ 58.386	4%
OPTIE 3 Straatparkeren verruimen betaalvenster tm 20.00 / 21.00	€ 140.400	10%
Subtotaal - gebruikers straatparkeren	€ 541.786	39%
Extra WOZnw (94%-deel overige eigenaren in gemeente (niet Stadshart)	€ 598.511	43%

Totaal benodigd vanuit WOZ niet woningen € 636.714

Effect Belastingverhoging WOZ niet-woningen

Op basis van de huidige tariefstelling voor 2022 en 2023 valt de inschatting te maken dat, onder gelijkblijvende condities, de belastingdruk voor eigenaren met 6,7% in 2024 zal stijgen en voor gebruikers met 9,3%. WOZ-tarieven zijn afhankelijk van inflatoire aanpassingen, gezien de huidige marktomstandigheden gaf verder doorrekenen van de tarieven dan 2024 geen nieuwe inzichten voor bekostiging van dit voorstel. Schematisch ziet dat er als volgt uit:

Niet woningen	Procentuele stijging					
	Eigenaars	Gebruikers	Eigenaar & Gebruiker	Eigenaars	Gebruikers	Eigenaar & Gebruiker
OZB percentage 2024 met 1,5 uur gratis parkeren € 636.714 extra opbrengst (Incl Optie 2)	0,2360	0,2064	0,4424	6,2%	8,8%	7,4%
OZB percentage 2024 met 1,5 uur gratis parkeren € 695.100 extra opbrengst (Excl Optie 2)	0,2369	0,2075	0,4444	6,7%	9,3%	7,9%

Realisatie

Na het vaststellen van dit besluit wordt in november door het college het Uitvoeringsbesluit privaatrechtelijk parkeren Alphen aan den Rijn gewijzigd waarin de eerste anderhalf uur gratis wordt. Verder wordt, conform de motie, de tarieven en tijdvak voor het straatparkeren gelijktijdig met de invoering van gratis parkeren doorgevoerd door middel van de eerste wijziging van de Verordening parkeerbelastingen 2022, welke een dag na publicatie in werking treedt. Het college is bevoegd de tarieven voor de parkeergarages vast te stellen.

Concreet betekent dit:

- Per 25 november 2022 1^e anderhalf uur gratis in de garages
- Per 25 november 2022 verhoging straat- en garagetarief naar € 2,50
- Per 25 november 2022 wijziging reguleringstijd naar maandag t/m zaterdag 9.00–21.00 uur

Bijlage(n)

- Begrotingswijziging
- Eerste wijziging Verordening parkeerbelastingen 2022
- Motie gratis parkeren centrum januari 2022

Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,

de burgemeester,

Besluit

Gemeenteraad

Jaargang	:	2022
Zaaknummer	:	2997820
Datum	:	24 november 2022
Onderwerp	:	Besluitvorming eerste anderhalf uur gratis parkeren parkeergarages Alphen aan den Rijn.

De raad van Alphen aan den Rijn,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2022,

besluit:

1. de eerste anderhalf uur parkeren in de gemeentelijke parkeergarages in het centrum (Castellum, Aarhof, parkeerdak Hoogvliet en parkeerterrein Bospark) gratis te maken per 25 november 2022;
2. Bij de midterm review 2025 van het Uitvoeringsprogramma 2022–2026 het onderdeel “gratis parkeren” in heroverweging te nemen en hierbij de gemaakte afspraken met VOA en Stichting Centrummanagement in ogenschouw nemen waarbij het uitgangspunt is om met ingang van 2026 een sluitende businesscase op gratis parkeren te realiseren waarbij de inzet vanuit het begrotingsresultaat niet meer nodig is.
3. het straattarief per 25 november 2022 in het centrum verhogen naar € 2,50 per uur en hiertoe de eerste wijziging Verordening parkeerbelastingen 2022 vast te stellen;
4. het tarief van parkeergarages na 1,5 uur per 1 januari te verhogen van € 1,80 naar € 2,50 per uur en dit te verwerken in het Uitvoeringsbesluit privaatrechtelijk parkeren Alphen aan den Rijn;
5. de reguleringstijden te wijzigen naar maandag t/m zaterdag van 9.00–21.00 uur en hiertoe de eerste wijziging Verordening parkeerbelastingen 2022 vast te stellen;
6. De financiële consequenties voor boekjaar 2022 groot € 310.887 te dekken vanuit het begrotingssaldo 2022 en deze te verwerken bij de Najaarsnota 2022;
7. De volgende financiële consequenties als aparte wijziging op de Begroting 2023 voor de jaren 2023 tot en met 2025 te verwerken:
 - a. De opbrengsten garageparkeren worden met € 1.100.000 structureel afgeraamd.
 - b. De opbrengsten straatparkeren (tariefsverhoging) worden met € 343.000 structureel bijgeraamd (optie 1).
 - c. De opbrengsten voor garageparkeren worden met € 58.386 structureel bijgeraamd (optie 2).
 - d. De opbrengsten straatparkeren (extra opbrengst venstertijden) worden met € 140.400 structureel bijgeraamd (optie 3).
 - e. De (nog te ontvangen) opbrengst van de projectontwikkelaar ad € 1.300.000 wordt bij ontvangst gedoteerd aan de Egalisatiereserve Parkeren.
 - f. Vanaf 2024, of zoveel eerder wanneer de nieuwe uitbreiding parkeergarage Aarhof

wordt opgeleverd, wordt gedurende 30 jaar in gelijke delen een jaarlijkse onttrekking van € 43.333 aan de parkeerexploitatie toegevoegd ter dekking van het exploitatietekort van de parkeerexploitatie.

- g. De opbrengsten voortvloeiend vanuit de door VOA en Stichting Centrummanagement op te stellen Biz ad € 200.000 structureel bij te ramen.
 - h. Het jaarlijks verwacht exploitatietekort van de PEX van € 489.714 in 2023 oplopend naar € 636.714 in 2024 en 2025 te dekken vanuit het begrotingsresultaat van die jaren.
8. Wanneer de voorgenomen Biz parkeren in Q1 2023 niet wordt aangegaan het gratis parkeren per direct te stoppen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van << in te vullen door de Griffie >>.

De raad van Alphen aan den Rijn,

de griffier,

de voorzitter,

drs J.A.M. Timmerman

mr.drs. J.W.E. Spies